Na návšteve: V PD DEVIO Nové Sady

Pestovatelia na západe Slovenska hovoria o výraznom deficite zrážok. Sucho ohrozuje aj budúcu úrodu v PD DEVIO Nové Sady v okrese Nitra.

S predsedom PD DEVIO Nové Sady sme sa stretli počas repného dňa 19. mája, ktorého sa priamo na parcelách tohto podniku zúčastnili pestovatelia cukrovej repy a ich odberateľ – spoločnosť Považský cukor a.s. Len počas tohto dňa niekoľkokrát zaznelo želanie všetkých pestovateľov a cukrovarníkov: „nech zaprší“.

Vlahové podmienky

Informácie zo Slovenského hydrometeorologického ústavu (k 28. máju) však hovoria o pravom opaku. Úhrny zrážok na juhozápade krajiny sa pohybovali zväčša do 4 mm, s výnimkou Jaslovských Bohuníc, kde boli s týždenným úhrnom nad 12 mm. Týždenný výpar predstavoval približne 30 mm, čo výrazne zhoršovalo vlahovú bilanciu. Meteorológovia v západnej polovici Slovenska hovoria o miernych až suchých podmienkach. Vyhliadka (do 4.6.) neveští nič pozitívne. SHMÚ na svoje stránke píše, že hodnoty výparu zostanú na rovnakej úrovni, príp. sa mierne zvýšia v porovnaní s predchádzajúcim týždňom, a to predovšetkým na severovýchode krajiny. To povedie k ďalšiemu zhoršovaniu vlahových podmienok a nárastu sucha na viacerých miestach krajiny.

Poľnohospodárskemu družstvu DEVIO Nové Sady sa minulý rok cukrová repa obzvlášť vydarila. Vďaka zrážkam dosiahli v histórii podniku najvyššiu úrodu tejto plodiny: bulvy cukrovej repy 76,09t/ha , cukornatosť 17,10 % , úroda cukru 13,05 t/ha.

Kritická situácia

„Momentálne však o ideálnych podmienkach pre rast cukrovej repy nemôžeme hovoriť. Porasty repy ako aj ostatné plodiny sú totiž vystavené výraznému zrážkovému deficitu v našej oblasti. Veď v máji u nás padlo len 15 mm a v apríli len 33 mm zrážok, za prvé štyri mesiace len 60 mm. Agronómovia sú znechutení, pretože porasty založili veľmi kvalite a rýchlo, naši pracovníci si robotu odviedli s najväčšou profesionalitou. Takmer 500 ha plôch určených pre cukrovar v Trenčianskej Teplej sme vysiali za 5 dní aby sme zachytili ideálne vlahové podmienky“, opisuje predseda podniku.

Cukrovú repu pestujú na 500 ha. Porasty majú rozložené na 9 parcelách, ktoré sú od seba vzdušnou čiarou vzdialené do 5 km. *„V minulosti sa nám stávalo, že pol výmery zrážky dostalo a zvyšok nie. Dnes je však situácia taká, že na celej výmere nie sú zrážky. Bojím sa, že ak bude takýto vývoj počasia pokračovať, tak nemôžeme ani zďaleka očakávať vlaňajšie úrody a ani úrody 5-ročného priemeru. Jediné, čo by úrodu ako tak zachránilo, sú letné mesiace, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska vlahy jesenných plodín“*, dodáva Igor Jakubička.

Počas našej návštevy podniku na konci mája porasty cukrovej repy nemali uzavreté riadky. Listy teda neprekrývali pôdu. Tá viditeľne trpela suchom a hlbokými prasklinami v pôde, do ktorých vošla celá ruka. Situácia na prelome mája a júna preto pripomína tamojším pestovateľom na vlahu veľmi skúpe roky 2002, 2003 a 2012. A preto sa obávajú, že sa história z tohto pohľadu bude opakovať. Po suchom roku 2012, kedy zaznamenali najnižšie úrody v histórii, museli totiž na jar nasledujúceho roka vyorať 50% porastov repky ozimnej z výmery 660 ha a nahrádzať inými plodinami. Sucho má teda výrazný vplyv nielen na výšku dosiahnutej úrody, ale aj na zakladanie nových porastov.

Predseda PD DEVIO Nové Sady Igor Jakubička: *„U nás nikdy závlahy neboli a ani nebudú. Nachádzame sa mimo závlahového zdroja, v blízkosti chotára nemáme žiadnu rieku, vodnú nádrž či jazero. Sme odkázaní jedine na počasie.“*

Silná rastlinná výroba a aj živočíšna

PD DEVIO Nové Sady pestuje okrem cukrovej repy aj pšenicu, ktorá je na výmere 1250 ha nosnou

plodinou podniku. Okrem nej zasiali aj repku ozimnú, sladovnícky jačmeň, slnečnicu, sóju a tvrdú pšenicu, silážnu kukuricu, kukuricu na zrno a venujú sa aj viacročným krmovinám.

„Na rozdiel od iných podnikov sa u nás ešte zachovala živočíšna výroba, stavy zvierat sa po 90.-rokoch čiastočne zredukovali. Dnes chováme 4000 ks ošípaných, z toho 265 prasníc. Máme 2800 ks hovädzieho dobytka, z nich je 890 dojníc. Aj napriek mliečnej kríze sme stavy dojníc neznížili“, hovorí Igor Jakubička. Vlani vyrobili viac ako 8mil. litrov mlieka a dosiahli úžitkovosť 9482 litrov.

Ilustračné foto

PD DEVIO Nové Sady hospodári na výmere 4550 ha na severe nitrianskeho okresu, hraničí s topoľčianskym a hlohoveckým okresom. Na ôsmich hospodárskych dvoroch pracuje 175 zamestnancov.